

Elektronické spracovanie a prezentácia dokumentov

2023/2024

Základy typografie II

Klasifikácia tlačových písiem.

- Predstavuje ich členenie na základe charakteristických znakov.
- Od začiatku 20. storočia vzniklo niekoľko desiatok členení, nie všetky sú vyhovujúcu, nepoužívajú sa jednotne a ani dôsledne.
- Komplikuje to život grafikom hlavne v súčasnosti pri počítačovej typografii, keď je k dispozícii niekoľko tisíc rôznych súborov písiem od rôznych výrobcov.
- Je pravda, že značná časť z nich je nekvalitná a kvalitné písma vo väčšine nie sú voľne prístupné.
- Znalosť základnej klasifikácie písma umožňuje typografovi vybrať vhodné písma a vyvarovať sa chýb pri ich kombinovaní.

Základné charakteristické znaky písma sú:

- **Dynamický** (rukopisný).
- **Statický** (kresbový) **princíp**.
- Medzi nimi sa nachádza **prechodová forma**.
- Dopĺňa ich **štvrtá skupina**, kde prevládajú zmiešané prvky.

Základné charakteristické znaky písma sú:

- **Dynamický** (rukopisný).
- **Statický** (kresbový) **princíp**.
- Medzi nimi sa nachádza **prechodová forma**.
- Dopĺňa ich **štvrtá skupina**, kde prevládajú zmiešané prvky.

Základné charakteristické znaky písma sú:

- **Dynamický** (rukopisný).

Vychádza z písiem písaných plochým kaligrafickým perom, ktoré vytvára menej výrazné tieňovanie. Os oblých ťahov písma je šikmá k účiariu. Tieto písma majú diferencovanú šírkovú proporciu.

- **Statický** (kresbový) **princíp**.
- Medzi nimi sa nachádza **prechodová forma**.
- Dopĺňa ich **štvrtá skupina**, kde prevládajú zmiešané prvky.

Základné charakteristické znaky písma sú:

- **Dynamický** (rukopisný).

Vychádza z písiem písaných plochým kaligrafickým perom, ktoré vytvára menej výrazné tieňovanie. Os oblých ťahov písma je šikmá k účiariu. Tieto písma majú diferencovanú šírkovú proporciu.

- **Statický** (kresbový) **princíp**.

Vychádza z výrazného diferencovania čiar na tieňovacie a vlasové čiary.

Os oblých ťahov písma je kolmá na účiariu. Šírková proporcia písmových znakov nie je diferencovaná. Okrem logických výnimiek (i, j, l, r, t, m, w) sú písmové znaky kreslené do rovnako opticky široko pôsobiacej plochy.

- Medzi nimi sa nachádza **prechodová forma**.
- Dopĺňa ich **štvrtá skupina**, kde prevládajú zmiešané prvky.

Antikva je základná forma latinkového písma.

- Je odvodená z rímskeho nadpisového písma (verzálky) a z neskorších karolínskych minusiek.
- Prvá tlačová antikva vznikla v polovici 15. storočia.
- Jej základným znakom sú rozdiely v hrúbke hlavných a vedľajších ťahov a ukončenie ťahov serifmi.

Pre základnú orientáciu je vhodná klasifikácia založená na sklone písma, na prítomnosti/neprítomnosti pätiiek, na ich tvare, tieňovaní.

Táto klasifikácia zároveň rešpektuje historické vplyvy. Jej základom je rozdelenie, ktoré navrhol významný český typograf a tvorca písma *Jan Solpera* (uverejnené v časopise *Typografia* 9/1977).

Všetky písma sú rozdelené do štyroch tried:

- Latinkové písma.
- Nelatinkové písma pravosmerné (grécke, slovanské, orientálne, klingonské, ...).
- Nelatinkové písma ľavosmerné (hebrejské, perské, arabské, ...).
- Ostatné písma – exotické (čínske, japonské, korejské, barmské, ...).

Pre základnú orientáciu je vhodná klasifikácia založená na sklone písma, na prítomnosti/neprítomnosti pätiiek, na ich tvare, tieňovaní.

Táto klasifikácia zároveň rešpektuje historické vplyvy. Jej základom je rozdelenie, ktoré navrhol významný český typograf a tvorca písma *Jan Solpera* (uverejnené v časopise *Typografia* 9/1977).

Všetky písma sú rozdelené do štyroch tried:

- Latinkové písma.
- Nelatinkové písma pravosmerné (grécke, slovanské, orientálne, klingonské, ...).
- Nelatinkové písma ľavosmerné (hebrejské, perské, arabské, ...).
- Ostatné písma – exotické (čínske, japonské, korejské, barmské, ...).

Klasifikácia tlačových písiem

Klasifikácia **latinkových písiem** je určená kódom $x_1.x_2.x_2.x_3$ (základom je rozdelenie, ktoré navrhol *Jan Solpera* – uverejnené v časopise *Typografia* 9/1977).

- x_1 určuje klasifikačnú skupinu.
 1. Dynamická antikva.
 2. Prechodová antikva.
 3. Statická antikva.
 4. Lineárne písmovserifové.
 5. Lineárne bezserifové statické písmo.
 6. Lineárne bezserifové konštruované písmo.
 7. Lineárne bezserifové dynamické písmo.
 8. Lineárne antikva.
 9. Kaligrafické písma.
 10. Voľne písané písma.
 11. Písma lomené.
- x_2 označuje základnú verziu.
- x_3 klasifikuje vyznačovaciu naklonenú verziu. Rozoznávajú sa varianty dynamický, prechodový a statický.
- x_4 označuje zdobené verzie.

Klasifikácia tlačových písiem

Klasifikácia **latinkových písiem** je určená kódom $x_1.x_2.x_2.x_3$ (základom je rozdelenie, ktoré navrhol *Jan Solpera* – uverejnené v časopise *Typografia* 9/1977).

- x_1 určuje klasifikačnú skupinu.
 1. Dynamická antikva.
 2. Prechodová antikva.
 3. Statická antikva.
 4. Lineárne písmovserifové.
 5. Lineárne bezserifové statické písmo.
 6. Lineárne bezserifové konštruované písmo.
 7. Lineárne bezserifové dynamické písmo.
 8. Lineárne antikva.
 9. Kaligrafické písma.
 10. Voľne písané písma.
 11. Písma lomené.
- x_2 označuje základnú verziu.
- x_3 klasifikuje vyznačovaciu naklonenú verziu. Rozoznávajú sa varianty dynamický, prechodový a statický.
- x_4 označuje zdobené verzie.

Klasifikácia tlačových písiem

Klasifikácia **latinkových písiem** je určená kódom $x_1.x_2.x_2.x_3$ (základom je rozdelenie, ktoré navrhol *Jan Solpera* – uverejnené v časopise *Typografia* 9/1977).

- x_1 určuje klasifikačnú skupinu.
 1. Dynamická antikva.
 2. Prechodová antikva.
 3. Statická antikva.
 4. Lineárne písmovserifové.
 5. Lineárne bezserifové statické písmo.
 6. Lineárne bezserifové konštruované písmo.
 7. Lineárne bezserifové dynamické písmo.
 8. Lineárne antikva.
 9. Kaligrafické písma.
 10. Voľne písané písma.
 11. Písma lomené.
- x_2 označuje základnú verziu.
- x_3 klasifikuje vyznačovaciu naklonenú verziu. Rozoznávajú sa varianty dynamický, prechodový a statický.
- x_4 označuje zdobené verzie.

Klasifikácia tlačových písiem

Klasifikácia **latinkových písiem** je určená kódom $x_1.x_2.x_2.x_3$ (základom je rozdelenie, ktoré navrhol *Jan Solpera* – uverejnené v časopise *Typografia* 9/1977).

- x_1 určuje klasifikačnú skupinu.
 1. Dynamická antikva.
 2. Prechodová antikva.
 3. Statická antikva.
 4. Lineárne písmovserifové.
 5. Lineárne bezserifové statické písmo.
 6. Lineárne bezserifové konštruované písmo.
 7. Lineárne bezserifové dynamické písmo.
 8. Lineárne antikva.
 9. Kaligrafické písma.
 10. Voľne písané písma.
 11. Písma lomené.
- x_2 označuje základnú verziu.
- x_3 klasifikuje vyznačovaciu naklonenú verziu. Rozoznávajú sa varianty dynamický, prechodový a statický.
- x_4 označuje zdobené verzie.

Klasifikácia tlačových písiem

Klasifikácia **latinkových písiem** je určená kódom $x_1.x_2.x_2.x_3$ (základom je rozdelenie, ktoré navrhol *Jan Solpera* – uverejnené v časopise *Typografia* 9/1977).

- x_1 určuje klasifikačnú skupinu.
 1. Dynamická antikva.
 2. Prechodová antikva.
 3. Statická antikva.
 4. Lineárne písmovserifové.
 5. Lineárne bezserifové statické písmo.
 6. Lineárne bezserifové konštruované písmo.
 7. Lineárne bezserifové dynamické písmo.
 8. Lineárne antikva.
 9. Kaligrafické písmo.
 10. Voľne písané písmo.
 11. Písmá lomené.
- x_2 označuje základnú verziu.
- x_3 klasifikuje vyznačovaciu naklonenú verziu. Rozoznávajú sa varianty dynamický, prechodový a statický.
- x_4 označuje zdobené verzie.

1.0.0.0 Dynamická antikva

- Patria sem renezančné antikvy vytvorené od druhej polovice 15. storočia do polovice 18. storočia a ich novodobé modifikácie.
- Používajú sa hlavne pre krásnu literatúru, ale sú univerzálne.
- Sú elegantné a ich kresba má dynamický (kaligrafický) charakter.
- Vychádzajú z písiem ručne písaných plochým kaligrafickým perom.

1.0.0.0 Dynamická antikva

- Patria sem renezančné antikvy vytvorené od druhej polovice 15. storočia do polovice 18. storočia a ich novodobé modifikácie.
- Používajú sa hlavne pre krásnu literatúru, ale sú univerzálne.
- Sú elegantné a ich kresba má dynamický (kaligrafický) charakter.
- Vychádzajú z písom ručne písaných plochým kaligrafickým perom.

1.0.0.0 Dynamická antikva

- Patria sem renezančné antikvy vytvorené od druhej polovice 15. storočia do polovice 18. storočia a ich novodobé modifikácie.
- Používajú sa hlavne pre krásnu literatúru, ale sú univerzálne.
- Sú elegantné a ich kresba má dynamický (kaligrafický) charakter.
- Vychádzajú z písiem ručne písaných plochým kaligrafickým perom.

Romande ADF
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

balíček **romande**

Garamond
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

balíček **newtxmath**
balíček **ebgaramond-maths**

Libre Caslon
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

balíček **librecaslon**

2.0.0.0 Prechodová antikva

- Obsahuje barokové antikvy z druhej polovice 18. storočia a ich novodobé modifikácie.
- Písma tvoria prechod medzi dynamickými antikvami (ovplyvnenými ručne písanými formami) a statickými antikvami (konštruované písma).
- Univerzálne uplatnenie, najčastejšie sa používajú ako knižné písma.

2.0.0.0 Prechodová antikva

- Obsahuje barokové antikvy z druhej polovice 18. storočia a ich novodobé modifikácie.
- Písma tvoria prechod medzi dynamickými antikvami (ovplyvnenými ručne písanými formami) a statickými antikvami (konštruované písma).
- Univerzálne uplatnenie, najčastejšie sa používajú ako knižné písma.

2.0.0.0 Prechodová antikva

- Obsahuje barokové antikvy z druhej polovice 18. storočia a ich novodobé modifikácie.
- Písma tvoria prechod medzi dynamickými antikvami (ovplyvnenými ručne písanými formami) a statickými antikvami (konštruované písma).
- Univerzálne uplatnenie, najčastejšie sa používajú ako knižné písma.

Libre Baskerville
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

balíček **librebaskerville**

Bookman
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

balíček **bookman**

Baskervald ADF
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

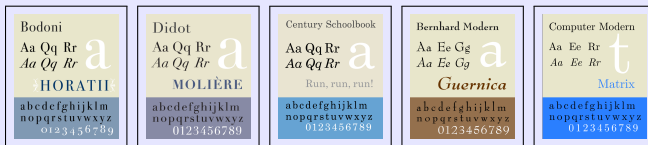
balíček **baskervald**

3.0.0.0 Statická antikva

- Uzavierajú historický vývoj foriem knižných písiem z konca 18. a začiatku 19. storočia. Patria sem klasistické antikvy z tohto obdobia a ich novodobé modifikácie.
- Tvarovo nevychádzajú z písaného písma, sú to písma kreslené.
- Používajú sa hlavne ako knižné písma pre krásnu literatúru.

3.0.0.0 Statická antikva

- Uzavierajú historický vývoj foriem knižných písiem z konca 18. a začiatku 19. storočia. Patria sem klasistické antikvy z tohto obdobia a ich novodobé modifikácie.
- Tvarovo nevychádzajú z písaného písma, sú to písma kreslené.
- Používajú sa hlavne ako knižné písma pre krásnu literatúru.

3.0.0.0 Statická antikva

- Uzavierajú historický vývoj foriem knižných písiem z konca 18. a začiatku 19. storočia. Patria sem klasistické antikvy z tohto obdobia a ich novodobé modifikácie.
- Tvarovo nevychádzajú z písaného písma, sú to písma kreslené.
- Používajú sa hlavne ako knižné písma pre krásnu literatúru.

Libre Bodoni
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

balíček **LibreBodoni**

GFS Didot
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

balíček **gfsdidot**

Computern Modern
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

základné písmo **T_EX-u**

3.0.0.0 Statická antikva

- Uzavierajú historický vývoj foriem knižných písiem z konca 18. a začiatku 19. storočia. Patria sem klasistické antikvy z tohto obdobia a ich novodobé modifikácie.
- Tvarovo nevychádzajú z písaného písma, sú to písma kreslené.
- Používajú sa hlavne ako knižné písma pre krásnu literatúru.

Latin Modern
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

balíček **lmodern**

URW Schoolbook L
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

balíček **fouriernc**

Don's Revised Modern
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

balíček **drm**

4.0.0.0 Lineárne písmo serifové (Egyptienka)

- Patria sem písma vychádzajúce z egyptienek od začiatku 19. storočia a ich novodobé modifikácie.
- Sú dobre čitateľné a spájajú prvky antikvy a lineárnych písiem.
- Používajú sa hlavne v novinách, časopisoch, pri akcidenčnej tlači a sadzbe titulkov.
- Sú nevhodné pre krásnu literatúru.

Do preamble: `\renewcommand*\ttdefault{cmvtt}` (iba pre príklad vľavo)
`\renewcommand*\familydefault{\ttdefault}` (pre všetky tri)

4.0.0.0 Lineárne písmo serifové (Egyptienka)

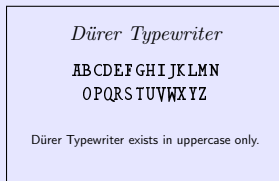
- Patria sem písma vychádzajúce z egyptienek od začiatku 19. storočia a ich novodobé modifikácie.
- Sú dobre čitateľné a spájajú prvky antikvy a lineárnych písiem.
- Používajú sa hlavne v novinách, časopisoch, pri akcidenčnej tlači a sadzbe titulkov.
- Sú nevhodné pre krásnu literatúru.

Do preambuly: `\renewcommand*\ttdefault{cmvtt}` (iba pre príklad vľavo)
`\renewcommand*\familydefault{\ttdefault}` (pre všetky tri)

4.0.0.0 Lineárne písmo serifové (Egyptienka)

- Patria sem písma vychádzajúce z egyptienek od začiatku 19. storočia a ich novodobé modifikácie.
- Sú dobre čitateľné a spájajú prvky antikvy a lineárnych písiem.
- Používajú sa hlavne v novinách, časopisoch, pri akcidenčnej tlači a sadzbe titulkov.
- Sú nevhodné pre krásnu literatúru.

balíček **duerer**

Do preamble: `\renewcommand*\ttdefault{cmvtt}` (iba pre príklad vľavo)
`\renewcommand*\familydefault{\ttdefault}` (pre všetky tri)

4.0.0.0 Lineárne písmo serifové (Egyptienka)

- Patria sem písma vychádzajúce z egyptienek od začiatku 19. storočia a ich novodobé modifikácie.
- Sú dobre čitateľné a spájajú prvky antikvy a lineárnych písiem.
- Používajú sa hlavne v novinách, časopisoch, pri akcidenčnej tlači a sadzbe titulkov.
- Sú nevhodné pre krásnu literatúru.

CM Typewriter
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

Courier
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

Latin Modern Mono
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

základné písmo

balíček **courier**

balíček **lmodern**

Do preambuly: `\renewcommand*\ttdefault{cmvtt}` (iba pre príklad vľavo)
`\renewcommand*\familydefault{\ttdefault}` (pre všetky tri)

5.0.0.0 Lineárne bezserifové statické písmo

- Obsahuje grotesky 19. storočia a ich novodobé modifikácie.
- Sú to obľúbené písma vychádzajúce z klasistickej antikvy.
- Majú univerzálne použitie, používajú sa na prezentácie v elektronických médiach.
- Sú absolútne nevhodné pre krásnu a odbornú literatúru.

Do preamble: `\renewcommand*\familydefault{\sfdefault}` (príklad vľavo)
`\renewcommand*\sfdefault{ugq}` (príklad vpravo)

5.0.0.0 Lineárne bezserifové statické písmo

- Obsahuje grotesky 19. storočia a ich novodobé modifikácie.
- Sú to obľúbené písma vychádzajúce z klasistickej antikvy.
- Majú univerzálne použitie, používajú sa na prezentácie v elektronických médiach.
- Sú absolútne nevhodné pre krásnu a odbornú literatúru.

Do preamble: `\renewcommand*\familydefault{\sfdefault}` (príklad vľavo)
`\renewcommand*\sfdefault{ugq}` (príklad vpravo)

5.0.0.0 Lineárne bezserifové statické písmo

- Obsahuje grotesky 19. storočia a ich novodobé modifikácie.
- Sú to obľúbené písma vychádzajúce z klasistickej antikvy.
- Majú univerzálne použitie, používajú sa na prezentácie v elektronických médiach.
- Sú absolútne nevhodné pre krásnu a odbornú literatúru.

Lato
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

Universalis ADF
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

balíček `[default]lato`

balíček `universalis`

Do preambuly: `\renewcommand*\familydefault{\sfdefault}` (príklad vľavo)
`\renewcommand*\sfdefault{ugq}` (príklad vpravo)

5.0.0.0 Lineárne bezserifové statické písmo

- Obsahuje grotesky 19. storočia a ich novodobé modifikácie.
- Sú to obľúbené písma vychádzajúce z klasistickej antikvy.
- Majú univerzálne použitie, používajú sa na prezentácie v elektronických médiach.
- Sú absolútne nevhodné pre krásnu a odbornú literatúru.

URW Gothic
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

balíček **avant**

URW Grotesk
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

základné písmo

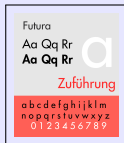
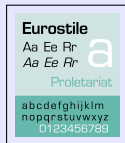
Do preambuly: `\renewcommand*\familydefault{\sfdefault}` (príklad vľavo)
`\renewcommand*\sfdefault{ugq}` (príklad vpravo)

6.0.0.0 Lineárne bezserifové geometrické konštruované písmo

- Písma tejto skupiny vychádzajú z konštruktivizmu dvadsiatych rokov 20. storočia.
- Konštrukcia písma je koncipovaná do geometrických tvarov (štvorec, obdĺžnik, kruh) alebo sa z nich odvodzujú.
- Univerzálne použitie, používajú sa najmä v akcidenčnej sadzbe.
- Nie sú vhodné pre krásnu a odbornú literatúru.

6.0.0.0 Lineárne bezserifové geometrické konštruované písmo

- Písma tejto skupiny vychádzajú z konštruktivismu dvadsiatych rokov 20. storočia.
- Konštrukcia písma je koncipovaná do geometrických tvarov (štvorec, obdĺžnik, kruh) alebo sa z nich odvodzujú.
- Univerzálne použitie, používajú sa najmä v akcidenčnej sadzbe.
- Nie sú vhodné pre krásnu a odbornú literatúru.

7.0.0.0 Lineárne bezserifové dynamické písmo

- Konštrukcia písiem tejto skupiny vychádza z renezančnej dynamickej antikvy.
- Tieto písmo môžeme veľmi výrazne zužovať a rozširovať.
- Písmu sú vhodné pre noviny, časopisy a hlavne titulky,
- často sa používajú v akcidenčnej tlači.

Do preamble: `\renewcommand*\familydefault{\sfdefault}` (iba príklad vľavo)

7.0.0.0 Lineárne bezserifové dynamické písmo

- Konštrukcia písiem tejto skupiny vychádza z renezančnej dynamickej antikvy.
- Tieto písmo môžeme veľmi výrazne zužovať a rozširovať.
- Písmu sú vhodné pre noviny, časopisy a hlavne titulky,
- často sa používajú v akcidenčnej tlači.

Do preamble: `\renewcommand*\familydefault{\sfdefault}` (iba príklad vľavo)

7.0.0.0 Lineárne bezserifové dynamické písmo

- Konštrukcia písiem tejto skupiny vychádza z renezančnej dynamickej antikvy.
- Tieto písmo môžeme veľmi výrazne zužovať a rozširovať.
- Písmu sú vhodné pre noviny, časopisy a hlavne titulky,
- často sa používajú v akcidenčnej tlači.

Comfortaa
ABCDEFGHJKLMNOP
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

Kurier
ABCDEFGHJKLMNOP
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

Gillius
ABCDEFGHJKLMNOP
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

balíček **comfortaa**

parameter **[default]**

balíček **kurier**

parameter **[math]**

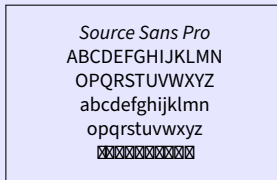
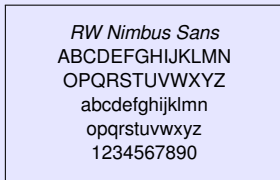
balíček **gillius**

parameter **[default]**

Do preamble: `\renewcommand*\familydefault{\sfdefault}` (iba príklad vľavo)

7.0.0.0 Lineárne bezserifové dynamické písmo

- Konštrukcia písiem tejto skupiny vychádza z renezančnej dynamickej antikvy.
- Tieto písmo môžeme veľmi výrazne zužovať a rozširovať.
- Písmu sú vhodné pre noviny, časopisy a hlavne titulky,
- často sa používajú v akcidenčnej tlači.

balíček `[scaled]helvet` balíček `[default]sourcesanspro`

Do preamble: `\renewcommand*\familydefault{\sfdefault}` (iba príklad vľavo)

8.0.0.0 Lineárna antikva

- Staré označenie Groteskantikva.
- Spájajú sa charakteristické kresbové a tvarové znaky antikvy a groteskov.
- Najčastejšie sa používajú v akcidenčnej sadzbe.

8.0.0.0 Lineárna antikva

- Staré označenie Groteskantikva.
- Spájajú sa charakteristické kresbové a tvarové znaky antikvy a groteskov.
- Najčastejšie sa používajú v akcidenčnej sadzbe.

8.0.0.0 Lineárna antikva

- Staré označenie Groteskantikva.
- Spájajú sa charakteristické kresbové a tvarové znaky antikvy a groteskov.
- Najčastejšie sa používajú v akcidenčnej sadzbe.

GFS Artemisia
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

Venturis ADF Old
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

Accanthis
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

bal. *gfsartemisia-euler*

balíček *venturisold*

balíček *accanthis*

8.0.0.0 Lineárna antikva

- Staré označenie Groteskantikva.
- Spájajú sa charakteristické kresbové a tvarové znaky antikvy a groteskov.
- Najčastejšie sa používajú v akcidenčnej sadzbe.

PX Fonts
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

balíček **pxfonts**

TeX Gyre Pagella
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

balíček **tgpagella**

URW Palladio
ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz
1234567890

balíček **[sc]mathpazo**

9.0.0.0 Kaligrafické písma (Script)

- Vychádzajú z historicky písaných (kaligrafických) písiem a napodobňujú medirytické písma.
- Obyčajne majú veľké rozdiely v šírkach ťahov.
- Používajú sa v akcidenčnej sadzbe a pre titulky.

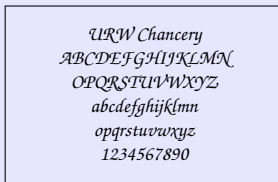
9.0.0.0 Kaligrafické písma (Script)

- Vychádzajú z historicky písaných (kaligrafických) písiem a napodobňujú medirYTEcké písma.
- Obyčajne majú veľké rozdiely v šírkach ťahov.
- Používajú sa v akcidenčnej sadzbe a pre titulky.

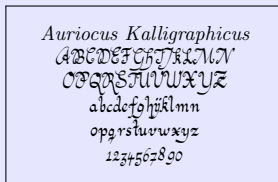

9.0.0.0 Kaligrafické písmo (Script)

- Vychádzajú z historicky písaných (kaligrafických) písiem a napodobňujú medirYTEcké písmo.
- Obyčajne majú veľké rozdiely v šírkach ťahov.
- Používajú sa v akcidenčnej sadzbe a pre titulky.

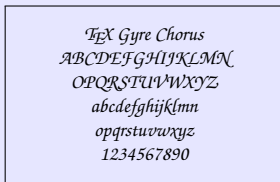
balíček **chancery**

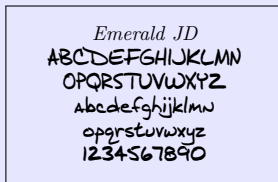
balíček **aurical**

9.0.0.0 Kaligrafické písmo (Script)

- Vychádzajú z historicky písaných (kaligrafických) písiem a napodobňujú medirYTEcké písmo.
- Obyčajne majú veľké rozdiely v šírkach ťahov.
- Používajú sa v akcidenčnej sadzbe a pre titulky.

balíček **tgchorus**

balíček **emerald**
príkaz **\ECFJD**

10.0.0.0 Voľne písané písmo

- Písma vychádzajú zo súčasných rukopisných skriptov.
- Majú charakter písma písaného nástrojom sa širokou stopou (napr. štetcom).
- V dlhších texoch nevyzerajú dobre, preto sa používajú iba v akcidenčnej sadzbe.

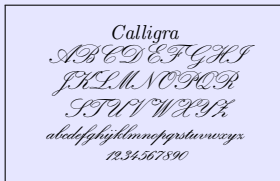
10.0.0.0 Voľne písané písmo

- Písmá vychádzajú zo súčasných rukopisných skriptov.
- Majú charakter písma písaného nástrojom sa širokou stopou (napr. štetcom).
- V dlhších textoch nevyzerajú dobre, preto sa používajú iba v akcidenčnej sadzbe.

10.0.0.0 Voľne písané písmo

- Písmá vychádzajú zo súčasných rukopisných skriptov.
- Majú charakter písma písaného nástrojom sa širokou stopou (napr. štetcom).
- V dlhších textoch nevyzerajú dobre, preto sa používajú iba v akcidenčnej sadzbe.

balíček **calligra**
príkaz **\calligra**

balíček **pbsi**
príkaz **\bsifamily**

10.0.0.0 Voľne písané písmo

- Písmá vychádzajú zo súčasných rukopisných skriptov.
- Majú charakter písma písaného nástrojom sa širokou stopou (napr. štetcom).
- V dlhších textoch nevyzerajú dobre, preto sa používajú iba v akcidenčnej sadzbe.

Lateinische Ausgangsschrift

A B C D E F G H I J K L M N

O P Q R S T U V W X Y Z

a b c d e f g h i j k l m n

o p q r s t u v w x y z

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

balíček **wela**

príkaz **\wela**

Emerald Skeetch

A B C D E F G H I J K L M N

O P Q R S T U V W X Y Z

a b c d e f g h i j k l m n

o p q r s t u v w x y z

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

balíček **emerald**

príkaz **\ECFSkeetch**

11.0.0.0 Lomené písmo

- Nové lomené písmo vznikajú ojedinele aj v súčasnosti.
- Lomené ťahy, komplikovaná kresba najmä pri veľkých písmenách.
- V minulosti (najmä v Nemecku) sa používali na sadzbu kníh.
- V súčasnosti sa používajú v akcidenčnej sadzbe.

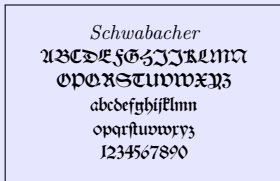
11.0.0.0 Lomené písmo

- Nové lomené písmo vznikajú ojedinele aj v súčasnosti.
- Lomené ťahy, komplikovaná kresba najmä pri veľkých písmenách.
- V minulosti (najmä v Nemecku) sa používali na sadzbu kníh.
- V súčasnosti sa používajú v akcidenčnej sadzbe.

11.0.0.0 Lomené písmo

- Nové lomené písmo vznikajú ojedinele aj v súčasnosti.
- Lomené ťahy, komplikovaná kresba najmä pri veľkých písmenách.
- V minulosti (najmä v Nemecku) sa používali na sadzbu kníh.
- V súčasnosti sa používajú v akcidenčnej sadzbe.

balíček **yfonts**
príkaz **\swabfamily**

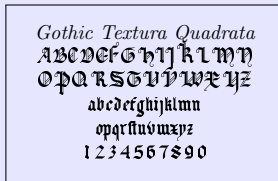
balíček **yfonts**
príkaz **\gothfamily**

11.0.0.0 Lomené písmo

- Nové lomené písmo vznikajú ojedinele aj v súčasnosti.
- Lomené ťahy, komplikovaná kresba najmä pri veľkých písmenách.
- V minulosti (najmä v Nemecku) sa používali na sadzbu kníh.
- V súčasnosti sa používajú v akcidenčnej sadzbe.

balíček **yfonts**
príkaz **\frakfamily**

balíček **tgothic**
príkaz **\tgothfamily**

Príklady zaujímavých písém

Emerald Movieola

A B C D E F G H I J K L M N

O P Q R S T U V W X Y Z

A B C D E F G H I J K L M N

O P Q R S T U V W X Y Z

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

balíček **emerald**

príkaz **\ECFMovieola**

Príklady zaujímavých písém

Emerald Picture Alphabet

balíček **emerald**

príkaz **\ECFAPicture**

Príklady zaujímavých písém

StARBurst Regular

A B C D E F G H I J K L M N
O P Q R S T U V W X Y Z
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Do preamble: `\input Starburst.fd`

`\newcommand*\initfamily{\usefont{U}{RoyalIn}{xl}{n}}`

v texte inicializuje príkaz `\initfamily`

Príklady zaujímavých písien

Royal Initialen

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
OPQRSTUVWXYZ

Do preamble: `\input RoyalIn.fd`

`\newcommand*\initfamily{\usefont{U}{Starburst}{xl}{n}}`

v texte inicializuje príkaz `\initfamily`

Zoznam písien $\text{\LaTeX}$ -u

Zoznam písien (The $\text{\LaTeX}$ Font Catalogue)

nájdeme na adrese: <https://tug.dk/FontCatalogue/>.

Typografický merný systém

Základnou jednotkou je jeden **štvorček [1 em]**, t.j. šírka písmena (verzálky) **M** (do kužeľky vpísaná verzálka **M**).

Štvorček sa delí na **18 jednotiek**. Veľkosť jednotky je relatívny pojem a závisí od kužeľky písma. Na jej základe delíme písmo na:

- **Proporcionálne** — šírka písmových znakov nie je rovnaká a každému znaku je pridelená jeho pevná šírka.
- **Neporcionálne** — všetky písmena (aj znaky) majú rovnakú šírku, odvodenú od najširšieho znaku. Text pôsobí nevyrovnané a týmto písmom disponujú napr. písacie stroje, resp. písmo **Courier** (vhodné napr. na výpisy zdrojových kódov programov).

Typografický merný systém

Počiatky merania siahajú do dôb, keď sa meralo v každej krajine ináč.

- **Pier Simon Fournier** — parížsky kníhtlačiar, prvý zjednotil typografickú mieru (1737), vychádzal z **parížskej stopy** [32,48 cm], zloženej z **12 palcov**, tie z **12 čiarok** a tie zo **6 dielov (typografických bodov)**.
- **Ambroise Didot** — prepočítal Fournierove typografické miery do metrickej sústavy a opačne, pričom 1 m tvorí 2660 typografických bodov, **Cicero** sa rovná 4,51 mm, t.j. 12 bodov a **1 typografický bod (bod Didot)** sa rovná **1 dd = 0,3759 mm**.
- **Monotype** (ang. sádzací stroj) — základ **anglická stopa** [30,47 cm], zložená z **12 palcov** a tie zo **6 picas**, kde **1 picu** tvorí **12 points** a 1 point (**big point**) sa rovná **1 bp = 0,3528 mm** — v súčasnosti najčastejšia typografická jednotka.
- **Anglosaský systém** — základ **anglická stopa**, analogické ako monotype, 1 point (**typografický bod**) sa rovná **1 pt = 0,3515 mm**.

Typografický merný systém | Jednotky v L^AT_EX-u

T_EX je vnútorne prispôsobený na **pt**, ale používať sa môžu ľubovoľné miery (m, mm, pt, in ...), pričom ich prepočet je presný s chybou **1 sp**, čo vysoko prevyšuje technické možnosti výstupných zariadení a ľudskej schopnosti rozpoznávania detailov zrakom.

pt	anglosaský bod	1 pt = 0,3515 mm = 1/72,27 inch
bp	Big bod	1 bp = 0,3528 mm = 1/72 inch
dd	Didotov bod	1 dd = 0,3759 mm
in	inch, palec	1 in = 25,4 mm
pc	pica	1 pc = 12 pt = 4,2175 mm
cc	cicero	1 cc = 12 dd = 4,5108 mm
sp	scaled point	1 pt = 65 536 sp $\approx 5,4 \cdot 10^{-6}$ mm
em	štvorček — šírka verzálky M	
ex	polštvorček — stredná výška písma	

Typografický merný systém | Jednotky v L^AT_EX-u

T_EX je vnútorne prispôsobený na **pt**, ale používať sa môžu ľubovoľné miery (m, mm, pt, in ...), pričom ich prepočet je presný s chybou **1 sp**, čo vysoko prevyšuje technické možnosti výstupných zariadení a ľudské schopností rozpoznávania detailov zrakom.

pt	anglosaský bod	1 pt = 0,3515 mm	= 1/72,27 inch
bp	Big bod	1 bp = 0,3528 mm	= 1/72 inch
dd	Didotov bod	1 dd = 0,3759 mm	
in	inch, palec	1 in = 25,4 mm	
pc	pica	1 pc = 12 pt	= 4,2175 mm
cc	cicero	1 cc = 12 dd	= 4,5108 mm
sp	scaled point	1 pt = 65 536 sp	≈ 5,4 · 10 ⁻⁶ mm

em	štvorček — šírka verzálky M		
ex	polštvorček — stredná výška písma		

Typografický merný systém | Bodové veľkosti písma

body	mm	veľkosť	meno
3	1,0544	 Hnbg	briliant
4	1,4058	 Hnbg	diamant
5	1,7573	 Hnbg	perl
6	2,1087	 Hnbg	nonpareille
7	2,4602	 Hnbg	kolonel
8	2,8116	 Hnbg	petit
9	3,1631	 Hnbg	borgis
10	3,5145	 Hnbg	garmond
11	3,8660	 Hnbg	breviár
12	4,2174	 Hnbg	cicero

Typografický merný systém | Bodové veľkosti písma

body	mm	veľkosť	meno
14	4,9203	 Hnbg	stredné
16	5,6232	 Hnbg	tercia
18	6,3261	 Hnbg	parangón
20	7,0290	 Hnbg	text
24	8,4348	 Hnbg	2-cicero

Typografický merný systém | Bodové veľkosti písma

body	mm	veľkosť	meno
28	9,8406	l Hnbg	2-stredné
36	12,6522	l Hnbg	3-cicero
48	16,8696	l Hnbg	4-cicero

Typografický merný systém | Veľkosti písma v L^AT_EX-u

príkaz	pt	vzorka
<code>\tiny</code>	5,00	Hnbg
<code>\scriptsize</code>	7,00	Hnbg
<code>\footnotesize</code>	8,00	Hnbg
<code>\small</code>	9,00	Hnbg
<code>\normalsize</code>	10,00	Hnbg
<code>\large</code>	12,00	Hnbg
<code>\Large</code>	14,40	Hnbg
<code>\LARGE</code>	17,28	Hnbg
<code>\huge</code>	20,74	Hnbg
<code>\Huge</code>	24,88	Hnbg

Hladká sadzba

Pojem **hladká sadzba** niekedy nazývame aj **základný text** alebo jednoducho **hladina**.

- Predstavuje text vysádzaný z jedného druhu, rezu a stupňa písma, sádzaný na určitú šírku.
- V súčasnosti sa táto formulácia dopĺňa o rovnakú modifikáciu písma v celom rozsahu sadzby.
- S takouto sadzbou sa stretávame v knihách, novinách a časopisoch.

Medzerou sa oddeľuje každé slovo, číslo, značka, pričom pre technickú a vedeckú sadzbu platia osobitné pravidlá (určené príslušnou normou alebo predpisom). Jej šírka je dôležitá pre čitateľnosť textu.

- **Základná medzislovná medzera (ideálna)** — tretina kuželky písma, napr. pri 12 pt písme je **4 pt** (vyjadruje ojedinelý stav).
- **Medzislovná medzera** — je variabilná a až po vysádzaní celého riadku sa prepočíta a určí tak, aby bol riadok vyplnený na celú šírku sadzobného obrazca — **plný riadok**.
- **Minimálna a maximálna medzislovná medzera** — šírka písmena **l** [75 %], resp. **n** [150 %] a tým je určený interval, v ktorom sa nachádzajú medzery potrebné pre hladkú sadzbu.
- **Pevná medzislovná medzera** — preddefinovaná medzera určitej šírky: **štvorček** [1 em], **polštvorček**, **tretina štvorčeka**, **štvrtina štvorčeka**, **nedeliteľná medzera**.

Hladká sadzba | Medziriadkový (písmový) preklad

Predstavuje vzdialenosť medzi jednotlivými riadkami.

Musí byť jednotný v celej publikácii bez ohľadu na použitý stupeň písma. Veľa tzv. **sadzačov a typografov** to ignoruje a pomocou neho rieši korektúry, vkladanie textu a nových riadkov ap.

- Ovplyvňuje pomer medzi potlačenou a nepotlačenou plochou a tým sa výrazne ovplyvňuje čitateľnosť textu.
- Amatérske editory ho vyjadrujú násobkom riadku, napr. 1,5 riadku.
- Určuje sa s presnosťou na pt a vyjadruje sa vo vzťahu obrazu a stupňa písma, napr. **10/12** znamená garmond sádzaný na cicero, t. j. medziriadkový preklad je rovný **2 pt**.
- Základný text v rozsahu 8 až 14 pt sa prekladá 1 pt, resp. 2 pt.
- **Inzeráty, telefónne zoznamy, firemné adresáre** sa sádku bez medziriadkového prekladu do viacerých stĺpcov. Čitateľ má všetky informácie vo svojom zornom poli pod jedným pohľadom.

Je určená jednotne pre celý text. Akékoľvek zmeny štandardnej úpravy musia vyplývať z celkovej typografickej úpravy.

- **Odseková odrážka** — najčastejší spôsob, odsadenie prvého riadku odstavca. Jej veľkosť sa podriaďuje výtvarnému hľadisku a ovplyvňuje ju šírka sadzby, stupeň písma a medziriadkový preklad. Bežný text sa obvykle sádže 1 štvorček základného stupňa.
- **Východový riadok** — posledný riadok odstavca a musí byť dlhší ako odseková odrážka, v opačnom prípade sa východový riadok rozpaľuje na plnú šírku. Ak nasledujúci odsek nezačína zarážkou, východový riadok nesmie byť sádzaný na plnú šírku.
- **Delenie slov** — je vhodné pre rozsiahlejšie texty, pretože riadky s malými rozdielmi v dĺžke pôsobia opticky vyrovnaneršie. Bez delenia sa sáďžu titulky, krátke texty a akcidenčná sadzba.

Sadzba sa sádže v súlade s poslednými **Pravidlami slovenského jazyka**, resp. príslušného jazyka. Slová sa rozdeľujú podľa **pravopisných, estetických a typografických pravidiel**.

Delenie slov vždy narušuje zarovnanie sadzobného odstavca vpravo.

- Sadzba širšia ako 30 úderov sa delí **maximálne v troch po sebe idúcich riadkoch**, pričom sa prihliada, aby sa nestriedali s riadkami končiacimi bodkou, čiarkou, bodkočiarkou či dvojbodkou.
- Užšia sadzba sa **môže deliť každým pravopisne správnym delením**.
- **Rozdeľovacie znamienko** sa sádže tesne k poslednému znaku prvej časti rozdeleného slova.

Slová sa delia so zreteľom na stavbu slova, významové členenie, prípadne zvukové členenie. Delia sa **na rozhraní najmenších významových častí** a **na rozhraní slabík**.

- **Jednoslabičné slová** sa nerozdeľujú, napr. **vlk, prst, chvost, tak**.
- **Dvojslabičné slová** sa nerozdeľujú, ak na začiatku riadku ostáva iba jedno písmeno, napr. **a-le, á-no, o-pis, u-hol**.
- **Dvoj a viacslabičné slová** sa rozdeľujú so zreteľom na predponu, koreň slova a príponu, napr. **ves-ta, ar-gu-ment-mi, odo-brat', pri-malý, chlap-mi, vo-do-vod, vrti-chvost, viac-ú-če-lo-vý**.
- **Zložené slová** sa rozdeľujú na mieste spojovníka, pričom tento sa píše na konci aj na začiatku riadku, napr. **slovensko-český, široko-d'aleko, Rakúsko-Uhorsko** sa rozdeľia na **slovensko-** a **-český, široko-** a **-d'aleko, Rakúsko-** a **-Uhorsko**.

Nedelia sa:

- **ch, dz, dž**, ak označujú osobitné hlásky, napr. **rú-cho, me-dza**. Ak ide o dve hlásky, potom sa delia, napr. **viac-hranný, od-zemok**.
- **Dvojhĺasky ia, ie, iu**, napr. **čia-ra, bie-ly, pri-hria-ty**.
- **Titul a meno**, napr. **Ing.~Starec**.
- **Skrátene meno a priezvisko**, napr. **M.~Starec**.
- **Číslice a jednotky**, napr. **1~m, obr.~č.~4**.
- **Dátum**, napr. **1.~január 2014, 1.~1.~2014**.
- **Skratky**, napr. **v.~r., t.~j., spol.~s~r.~o..**
- **Telefónne čísla**, napr. **44~88~53~06**.

- Rozdeľovacie znamienko (–) [rozdeľovník, divis] — označuje slová pri delení, resp. spája zložené slová (spojovník) sádže sa bez medzier, napr. **BEZ-ka**, **ΛT_EX-u**, **7-tisíc**, **45-ročný**.
- Pomlčka (--, resp. ---) — umiestňuje sa medzi slovami a z oboch strán sa oddeľuje medzerou, ostáva vždy na konci riadku a na začiatku riadku sa neopakuje. Používa sa pri:
 - peňažných hodnotách a sádže sa tesne za desatinnú čiarku, napr. **150,—**,
 - nedokončenej reči (možno použiť aj tri bodky), napr. **Povedal som mu, že —**,
 - oddeľovaní vsunutých slov a viet, napr. **Nedostali sme — prirodzene — nič.**,
 - priamej reči, napr. — **Idem domov.**,
 - otázke, na ktorú si hneď hovoriaci odpovie, napr. **Dalo sa niečo robiť? — Áno, dalo..**

- **Pomlčka** — používa sa tiež na označenie rozsahu, rozpätia alebo vzťahu rovnocennosti medzi bodmi:
 - **časové a miestne rozpätie**, nahrádza výraz **až** a v jej mieste sa slovo nedelí (pri vynútenom delení sa nahrádza slovom), napr. **10 – 30, str. 15 – 19, 1980 – 2000, január – marec**,
 - **stanice alebo zastávky na trati**, napr. **Košice – Žilina – Praha**,
 - **športovci, partneri rokovania**, napr. **Agassi – Borg, Egypt – Izrael**,
 - **spojenci, spoluorganizátori**, napr. **Praha – Brno**.
- **Mínus (\$-\$)** — je rovnako široké ako plus a sádže sa s medzerami, v prípade záporného znamienka je bez medzery, napr. **6 – 5, –525** [nie **6-5**, resp. **-525**].

- **Spojovník (-)** — je kratší ako pomlčka a píše sa bez medzier.

Používa sa:

- **na vyjadrenie zlučovacieho vzťahu** (osobných menách, zemepisných názvoch, zložených podstatných alebo prídavných menách),
napr. **Rázusová-Martáková, Rakúsko-Uhorsko, Šaštín-Stráže , propán-bután, žltó-zelený, vedecko-technický,**
- **na označenie obapolnosti, vzájomnosti**, napr. **česko-slovenský,**
- **v spojeniach s bližším určením**, napr. **Poprad-Tatry, Žilina-mesto,**
- **na vyjadrenie približnosti, neurčitosti v kvantitatívnych spojeniach**,
napr. **dva-tri, viac-menej, dnes-zajtra, väčší-menší,**
- **v spojeniach, ktoré vyjadrujú úplnosť alebo protiklady**,
napr. **sem-tam, hory-doly, krížom-krážom, rád-nerád, cesta-necesta,**
- **v spojeniach na vyjadrenie stupňovania alebo spresnenia**,
napr. **ešte-ešte, dlho-predlho, zle-nedobre, horko-ťažko.**

- **Spojovník (-)** — je kratší ako pomlčka a píše sa bez medzier.

Používa sa:

- v expresívnych výrazoch, napr. **kuca-paca**, **bum-bum**, **trma-vrma**,
- na spojenie častí slov zapísaných číslicami, resp. symbolmi a slovami, napr. **7-tisíc**, **2-izbový**, **30-ročný**, **2-násobok**, **2-krát**, **D-glukóza**,
- pri rozdeľovaní slov na konci riadka (Ak sa rozdeľuje slovo písané so spojovníkom na miesto spojovníka, spojovník sa opakuje aj na konci aj nazačiatku riadku.), napr. **pra-covať**, **Rakúsko-** a **-Uhorsko**,
- namiesto časti slova, ak za ním nasleduje slovo s rovnakou druhou časťou, napr. **dvoj-** až **trojnásobok**,
- na pripojenie pádovej alebo slovotvornej prípony k skratkám, napr. v **TEX-u**, **L^ATEX-ovník**,
- v cudzích slovách, menách a názvoch, napr. **Jo-wan**, **Johann-Strauss-Gasse**.

- **Apostrof (')** — nahrádza písmeno a sádže sa vždy svojím znakom a nie čiarkou, za apostrofom je zúžená medzera:
 - **vynechanie hlásky**, napr. **bol si — bols', ktosi — ktos'**,
 - **skratky rokov a číslíc v názvoch**, napr. **BIB' 01**,
 - **cudzie slová**, napr. **Jang c'ťiang**.
- **Interpunkčné znamienka (. , ; : ? !)**
 - **Bodka, čiarka** sádzu sa tesne za slovo a nasleduje za nimi medzera, pokiaľ za nimi nasleduje ďalšie interpunkčné znamienko, sádzu sa bez medzery.
 - **Dvojbodka, bodkočiarka, otáznik a výkričník** sú od posledného slova oddelené 1 pt medzerou, za nimi je normálna medzislovná medzera.
- **Tri bodky (\$\dots\$)** — nahrádzajú na začiatku alebo na konci vety nevyslovený text, sádzu sa bez medzery, napr. **... prišli domov., Nemému dieťaťu ani...**

Hladká sadzba | Základné pravidlá

- Jednohláskové predložky a spojky **a, i** nesmú stáť na konci riadku.
- Úvodzovky sa sádzu tesne k výrazu alebo vete, sú začiatkové a koncové, napr. „**Kam ideš?**“, **Mama pripravila** „**hriatô**“..
- **Percento a promile** sa oddeľuje od čísla zúženou medzerou, napr. **10 %**.
- **Paragraf** sádže sa bez bodky a oddeľuje sa zúženou medzerou, napr. **§ 123..**
- **Dátum** sádzaný iba číslom sa nesmie deliť do dvoch riadkov, mesiac sa sádže slovne, arabskými alebo rímskymi číslami, napr. **25. apríl 1998, 25. 4. 1998, 25. IV. 1998, 25. 4. 98.**
- **Skratky** akademických titulov a vlastných mien sa sádzu s bodkou, napr. **MUDr. J. Starec, CSc..** Skratky úradov, inštitúcií, podnikov ap. a mien sa sádzu bez bodky, napr. **SAV, OSN, VSŽ, Kčs, Sk, Kč, USD, PLN.**